

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinél a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A bosszú politikája.

Az a piszkos hajsza, az a szemérem nélküli meggyanúsítás, mellyel vásosunk tisztességes embereit megtámadják Fogarasi és érdektársai, lapjukban és „Szózatnak“ címzett röpiratukban — undorral tölti el minden jó érzésű, minden gondolkodni tudó embernek a lelkét.

Az ügyészválasztás kérdése, mely a független polgárság független gondolkozásának a győzelme volt, eldőlt; a sértett hiúság, az önző egyéni érdekek istápolói, mert tervük nem sikerült, most adáz dühökben meggyanúsítanak minden polgárt aki nem volt ő velük és a helyett, hogy a társadalmi béke helyreállításán működne, bosszútól lihegő gyűlöletes hangon a legkiméletlenebbül támadnak mindenkit, aki velök szemben mert, vagy mer önálló nézetet nyilvánítani.

Mi az oka ennek a nagy igyekezetnek, miért e váratlan nagy műfelháborodás? Talán elvesztették lábuk alatt a talajt? vagy talán az bántja őket, hogy a polgárság egy és más kérdésben önállóan is tud gondolkodni?

Hatalmukat és befolyásukat féltik ez alakok, kik a polgárságnak köszönhetik azt, hogy felszínre kerültek onnan, ahol eddig őket senki észre sem vette.

A polgárság nyakára ültek, hangzatos frázisokkal igyekeztek a polgárság fejét elcsavarni csak azért, hogy a derék, a becsületes polgárság hátán keresztül felemelkedjenek.

A polgárság kegyeiből be lettek választva a városi képviselő és vármegyei közgyűlésbe, hol a helyett, hogy a közjót, a polgárság érdekeit szolgálták volna — saját érdekeiket igyekeztek előmozdítani, maguknak vagy érdektársaiknak igyekeztek posztót, konczót, zsiros állásokat kihorgászni.

Most ez egyszer nem sikerült csak elérni céljukat — s ime mily elvetemült módon dühöngenek.

És mit tettek a polgárság érdekében? Űtötték állandóan a nagydobot, hogy csak ők az igaz hazafiak; aki velük tart, aki az ő érdekeik szolgálatába szegődik — az mindjárt jó hazafi, aki pedig irtózik az ők társaságtól, vagy aki velök szemben is meri mondani az igazságot, — az legyen bármily derék vagy becsületes ember is egyébként vagy jó hazafi — az az ő szavaikat idézve „haladópartí, darabont, hazaáruló“

Ime ilyen ez a diszes kompánia, mely irtózik, fél attól, ha a polgárság bármely kérdésben önállóan mer gondolkodni, hogy nem szegődik állandóan az ők érdekeik szolgálatába, vagy pláne önállóan is mer cselekedni.

Egy Fogarasi Albert, Farnos Dezső, Székely Ödön — az orruknál fogva szeretnék vezetni az azelőtt önállósághoz, önálló gondolkodás-

hoz szokott polgárságot, s fáznak, irtóznak attól, hogy a polgárság egyszer csak tudatára ébred jogainak, s lerázni kívánja magáról a professor urakat s megint szabad akar lenni.

A helyett hogy érdemes polgárokat választottak volna be a város képviselőtársaságába — beválasztották a tisztelt tanár urak saját magukat, a helyett hogy a vármegye törvényhatóságába e város intelligens polgárait behozták volna, beválasztották a polgársággal saját magukat és csak szemszurásból engedtek egyetlen egy polgárt oda bejutni.

Hát a polgárság saját fiai között nem tudott elég alkalmas és arra való embert kapni, akit a vármegyeháza közgyűlésébe küldjön? — **idegenből, Balászfalváról kell Nagyenyed város polgársága beválassza küldöttét a vármegyére? Hát egy Rónai János külön ember mint e város annyi tisztességben megőszült régi polgára?**

Ime hová vezet a klikkuralom; ma már szerintök egyenesen nem tisztességes ember, aki nem az ők parancsuk szerint szavaz bármely városi vagy társadalmi kérdésben.

Nem neveléses-e, hisz mindannyian ismerjük őket, — hogy egy Farnos Dezső adjon oktatást a tisztességről, vagy egy Fogarasi Albert merjen itélni elevenek és holtak felett — egy oly ember, ki csak nem rég is azt hirdette, hogy „az adott szót megtartani nem kell, ő az alól felold.“ És ilyen emberek professorok, — ilyenekre van bízva a serdülő ifjuság — a nemzet reménységeinek vezetőse.

Szomorú idők, melynek napjai a Bethlen-főiskola annaleiseiben sem lesznek arany betűkkel beírva.

Egy Mihályi, Kasza, Döcsei, Kovács Ödön professor fényt és dicsőséget szereztek a kollégiumnak, mert egészen tanárok voltak, nagy tudású férfiak, szívük tele a szeretet melegével úgy a tudomány, mint az ifjuság iránt.

Régen tanítottak és neveltek e nagynevű professorok s fennen lobogtatták a tudomány fényes fátylóját, hirnevet, becsületet szerezve a kollégiumnak.

Azt mondják, ma ezen politizáló utódok csak mellekfoglalkozásnak tekintik azt az állásukat, melyre felesküdtek; tanítanak azért mert muszáj, de főfoglalkozásuk a korteskedés, házalás, piszkolódás —, a helyett, hogy szeretetet és békét hirdetnének, szitják jobb ügyhöz méltó buzgalommal a gyűlölködést, örködnek, hogy a társadalmi rend és béke nehogy helyreállhasson s versenyznek abban, ki tudja jobban lerántani polgártársait és a közelet tisztéletreméltó alakjait, ki tud minél piszkosabb nyomdátérmeteket a forumra hozni.

Jó lesz ha a főhatóságuk egy kissé több figyelmet fordít e politizáló professorokra, s jó lesz utána nézni annak is, hogy mennyiben igazak azon hírek, hogy e politizáló

professorok felhasználják kortes körutjaikon a Bethlen-főiskola tekintélyét és befolyását céljaik elérésére, főképp az oly szülőknél, kiknek fiai az iskolába járnak? vagy oly egyénekkel, kik a főiskolával valamely anyagi összeköttetésben vannak.

A polgárságnak reméljük ki fog nyilni a szeme, s nem fogja többé engedni, hogy ily alakok vezetőkül feltolakodva, továbbra is bihincsekbe zarjak szabad akaratát, szabad véleménynyilvánítását; **szabad Magyarországnak szabad polgárai vagyunk; a gondolat-szabadság, a szabad véleménynyilvánítás, a cselekvési szabadság oly kincs, melyet semmiféle pártfegyelem vagy érdekcsoport leigázva sokáig nem tarthat.** Az igazságot sokáig veke alá rejteni nem lehet.

G.—

Levél a Szerkesztőhöz.

Nagys. Dr. Müller Jenő szerkesztő úrnak
 Helytt.

Kedves Barátom!

Szíveskedjél alábbi soraimnak — válaszul a „Szózat“ reám vonatkozó részere — becses lapodban helyet adni.

A nagyenyedi függetlenségi és 48-as kör elnöksége f. hó 10-én városom független polgáraihoz intézett és közkezen forgó nyomtatványban (Szózat) szokatlan leczkeztetésben részesíti azon tiszteletre méltó Polgártársaimat — kik a legközelebb lefolyt városi tisztviselési választáson önálló gondolkodásuknak tanujelet merték adni. Izléstelen személyeskedéseik kapcsán azért is szemrehányást tesz, hogy ezzel a Polgármesternek is kedvére tettek — „ki pedig dölyfös modorával a közelmúltban is hangoztatta — hogy torkig van már a főiskolai tanárokkal és polgársággal“.

Azon diszes állás — melyre polgártársaim egyhangu bizalma már két ízben emelt — annak kijelentésére kötelez — miként való igaz mondtam, hogy a Professor urak egy részének közéleti, illetőleg politikai szereplésével csakugyan torkig vagyok. De nem vonatkoztattam azt azon polgártársaimra, kiknek egyenes és önzetlen támogatása mellett immár 8 éve alkalmam volt városom és az egyetemes polgárság javát és fejlődését lankadatlan buzgalommal szolgálni és előre vinni.

Meggyőződésem szerint ezen rossz néven vett megjegyzésem csak visszhangja volt azon közvéleménynek, mely a politizáló Professor urak — városunk békéjét teljesen felduló erőszakos vezérkedéseinek nyomán minden higgadtan gondolkodó embernél és szülőnél szükségképen kialakult.

Magam is tisztelettel és lelkesedéssel adózom mindazon törekvések és politikai

nagy eszmék iránt, melyeknek valóra váltása hazánk függetlenségét, nagyságát és egységes magyar nemzeti jellegének kiepítését eredményezheti. De határozottan károsnak bünösnek tartok minden olyan törekvést és politikát — mely nagy nemzeti célok és eszmék czége alatt vármegyéknek, ennek a nagy nemzetiségi tengernek egyedül színmagyar központját, szívetét az ellenséges hullámverések romboló hatásának — az adáztestvérharcz felidezésével martalékul dobja.

Vagy azt hiszi a tisztelt függetlenségi párt Elnöksége hogy ezzel az erőszakos, tapintatlan vezetéssel jó szolgálatot tesz akár a függetlenségi, akár pedig a koalíció többi pártjainak erősítésére, népszerűsítésére?

Azt hiszik, hogy városunk józan polgársága zömének irányítására és vezetésére a nagy Bethlen-kollegium egy pár tüzes vérfü Professzora kizárólagos küldetést nyert? Nem — tisztelt Professzor urak, önöket életpályájuk, letett hivatali esküjük — egészen más magasabb és nemesebb kulturális célok szolgálatára kötelezi, hagyjanak hát fel erőszakoskodásuk és becsümléseikkel, mert higgyék el, hogy városunk polgárságának tiszta látását, egészséges józan ítéletét ideig-óráig el lehet homályosítani, de mihamarabb útni fog a kiábrándulás óraja és akkor keserű lesz az erőszakosan megerlelt gyümölcs, mi fáradtságuk jutalmául öntikbe hull.

Dr. Varró László
polgármester.

A nagyenyedi függetlenségi és 48-as pártkör t. Elnökségének.

Az igen tisztelt Elnökség jónak látta a nagyenyedi függetlenségi és 48-as polgárokhoz „bizalmasan” szétküldött „Szózat”-ában dr. Varró László és dr. Müller Jenő barátaimmal együtt engem is immár nem szokatlan módon megtámadni. Engedelmet kérek, hogy elég. Vigasztaló azonban, hogy nem az Önök gratiájából élttem és élek, a míg a jó Isten élni hagy. Az Önök támadásaira nem kívánok egyebet reflektálni, csak azt, hogy visszautasítom a ráfogásokat és gyanúsításokat.

Es akármit fognak Önök ellenem tenni és mondani, szülővárosom és annak t. polgársága javára a legjobb indulattal és önzetlennül fogok szerény tehetségem szerint munkálni ezután is, nem várva s nem kérve sem elismerést, sem köszönetet.

Ennyit kijelenteni kötelességem.

Török Bertalan.

Válasz a „Szózatra”.

Fogarasi úr és társai egy „Szózatnak” czimzett, hazugságokkal telített alacsony irodalmi színvonalon álló röpiratot bocsátottak ki, melyben többek között az én személyemmel is foglalkozva, bűnbak gyanánt szeretnének oda állítani.

Ily természetű kirohanásokra válaszolni a józilesem tiltja.

Én a nyilvánosság előtt nyíltan vettem részt mindig a közéletben, s minden tettemért viselem is mindig annak következményeit.

Most szerintök rossz hazafi vagyok, de mikor megalakult a vármegyei egyesült ellenzék; mikor éppen Fogarasi úrral együtt mentem Enyeden, Tövisen és Marosujvárt az ellentállásra híveket toborzani; mikor nyíltan támadást intéztem a vármegye közgyűlésén azok ellen, kik ellenvéleményen voltak és teljes erőből védtem gróf Teleki

Árvéd és társai — s köztük általam is aláírt indítványt; mikor Gáspár János függetlenségi képviselő jelölése alkalmából Tövis községében elnököltem a választók értekezletén — ugy-e akkor jó hazafi voltam, ugy-e akkor nem jutott eszébe támadni? — Pedig akkor a mostani nagy hazafiak közül igen sokan ellenük voltak.

Az én érzelmeim megmaradtak azok, melyek voltak, — de Fogarasi úrakkal egy kompániába lenni soha sem kívánok és slepphordozóikká szegődni nem fogok.

Véleményszabadságomat semmiféle pártkeretek által bilincsekbe verni nem engedem, s legyenek meggyőződve, lesz bátorságom ezentul is bármely közügyben megmondani nyílt és őszinte véleményemet, mert engemet érdekek nem vezettek soha sem a multban és nem fognak vezetni a jövőben sem.

Dr. Müller Jenő.

Szemle.

Azt olvassuk a lapokban, hogy a koalíció pártjai fuzionálnak s egy párttá olvadnak össze. Ennek a tervnek volt az előhangja az a beszéd, melyet Kossuth Ferencz Pécsen elmondott s melyben reményet fejezte ki, hogy minden magyar ember a 48-as táborban egyesül. Hiszen ez volna a legszebb, legideálisabb s legkönnyebb dolog, ha a 48-as nev nem pusztá titulussal, hanem becsülettel, komoly megbízható emberek őszinte programja, a kik azt nem árulják el sem haszonért, sem czimekért. Mert csak azért, hogy a kormányt és a közös ügyeket szolgálja, azért nem kell új párt, szolgálja a mostani „független” párt akkora hűséggel és alázatossággal, a milyennel még párt ebben az országban soha sem szolgálta.

Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a képviselőház f. hó 9-ki ülésén törvényjavaslatot nyújtott be a kivándorlásról. Az élet gondos megfigyelésével készült ez a törvényjavaslat, amely mindenképpen alkalmas arra, hogy törvényerőre emelkedve, a nemzet érdekeit hathatósan szolgálja. A kivándorlást ez a javaslat, amint az jogállamban máskep el sem képzelhető, nem tiltja s nem is akadályozza meg, mert ily tilalom ellenkezne a közszabadságnak azzal az alapkövetelményével, hogy jöletét és boldogulását, mások sérelme nélkül, mindenki szabadon keresheti. Nincs ebben a törvényjavaslatban semmi erőszakosság, intézkedései csak a kivándorlás szabályozását célozzák, hogy a kivándorlás veszedelmeit és kárait, a lehetőség határain belül, csökkentsék és megelőzzék. Vannak benne szigorú intézkedések is, amelyek ennek a célznak elérése érdekében arra irányulnak, hogy a magyar népet megvédelmezzék a csábítók ellen és megakadályozzák, hogy ezeknek a csábítóknak szaván indulva, az ország lakói romlásba dőljenek. Különösen figyelemre méltók a törvényjavaslat ama rendelkezései, amelyek a kivándorlók családtagjairól és főképpen a kiskoruk megvédéséről gondoskodnak.

A pártkör szózatát bizonyosan nem Farnos Desső írta, mert őt 1905. december havában alaposan kioktatták a felől, hogy a „Bohóc” címűre vonatkozott. Ha azonban a józilese követelményeiről tökéletesen elfeledkezett volna, szívesen szolgátunk még egy emlékeztetővel.

Fogadd bé a tótot!

Abban a vitában, melyet a városi ügyészválasztásról írt cikkének durva hangjával provokált az „Alsófehér”, többször esett szó enyedi származású és beszarmazott polgárokról.

Hát a dolog úgy áll, hogy Enyed város polgársága mindig szívesen látta, sőt üdvözölte az olyan embereket, a kik más helyről jöven itt nemcsak formaszertinti illetőséget szereztek, hanem komolyan el is határozták és többszörösen be is bizonyították, hogy városunk érdekeit szívükön viselik, azokat hatastörükben önzetlennül és buzgón munkálják.

Mi Enyed város érdeke? Szerény vélekedésünk szerint az, hogy városunk a mult keserves szenvedéseit kiepítje s a polgárok békés, együttes munkája egy szebb jövő épületét alapozza meg és emelje fel.

A ki ebben a munkában közreműkölni óhajt, az mind szívesen látott vendég minálunk; s ha állandóan köztünk akar élni, a tisztességes és jóra való munkas embert kétszeres örömmel marasztaljuk.

De viszont nem lehet ám kívánni Enyed város polgáraitól, hogy aranyuk nézzen mindent, a mi fénylik. Van ám nekünk is anyni belátásunk, hogy a kókolyt nem nézzük tiszta buzának. És ha az a bizonyos szózat arra hí fel, hogy emlékezzünk, hát mi is tudunk emlékezni. Ámbár mi nem tartjuk azt az elvet, hogy „czinye mintye”.

Volt nekünk egy szép intézményünk, városunk szeme-fénye, a Bethlen-kollegium teológiája. Enyed város áldozatkész lelkesedéssel tartott össze, hogy multjának ezt a becses emléket és büszkeségét kapzsi kezek támadása ellen megvédelmezzék.

Jöttek idegenek, Enyed legnagyobb ellenségének táborából nyakunkra erőltetett alakok, kik előtt nem volt semmi érteke a mi féltett intézetünkhöz való ragaszkodásunknak és gyávaságból vagy számításból kiszolgáltatották az ellenfélnek.

Jöttek azután még mások is hozzánk. Ezek meg olyau éhesek, hogy rögtön fel akartak falni mindent, mástól még a kenyeret is irigylik. Lassunak és unalmasnak tartották a boldogulás azon útját, melyen szorgalmas és kitartó munkával nálunk járnunk és célhoz érni az emberek. Nekik hely kellett, de mindjárt, ha romlás árán is. És elkezdtek a romlás vad munkáját. Hazugság és rágalom özőnével megzavarták városunk polgárságának békés együttműködését. Rut lelkük mérgével egymás ellen ingerelték, az embereket; gyűlölséget szítottak azok között, a kik eddig egymást becsülve, egymást támogatva jó barátságban éltek egymással. És vakmerőségükbeu azt merték hirdetni, hogy ezt a dulakodást Magyarország függetlensége érdekében rendezik.

Hát ilyen tapasztalatok után nagyon is érthető, hogy először látni akarjuk, hogy ki-ben mi lakik? S aztán, ha velünk együtt akar dolgozni városunk haladásán és a polgárok békés egyetértésén, akkor a mi emberünk lesz tekintet nélkül politikai hitvallására. De azt nem nézhetjük, hogy bennünket orrunknál fogva vezessenek és — mert az ők érdekük a zavar és békétlenkedés — minket egymás ellen hecczeljenek.

Fogarasi úr és társai nyakunkra erőltették magukat s azóta örökös köztünk a háborúság. Hagyjanak nekünk békét s ne erőszakoskodjanak. Mi az ő kedvéért nem akarunk egész életünkön át egymással háboruszkodni. Ha Fogarasi úrnak nem elég az a szép nyugdíj, a mit majd azért fog kapni, hogy

a kollégiumban ne tanítson többet és ha még valami más állás jövedelmét is el akarja kaparítani hozzá, üljön helyt addig, míg valami hely üresedik és pályázzék a választáskor. Aztán, ha különb ember nem akadna, talán majd gondolkozunk felőle. De ne kívánja tőlünk, hogy mi terdet-fejet hajtsunk előtte. Tudunk mi magunk is gondolkozni. Nincs szükségünk sem az unalmas szavataira, sem a tanítgatásaira. Nem vagyunk mi iskolás gyermekek.

Régi polgár

A közigazgatási bizottság gyűlése.

A K. B. f. hó 13-án tartotta rendes gyűlést báró Kemény Árpád főispán elnöklété alatt. A választott biz. tagok közül jelen voltak Batta Bertalan, Zeyk Dániel, Csató János, gróf Teleki Árvéd, dr. Mayer Ödön, Zeyk Kálmán, gróf Bethlen Sándor, báró Kemény Pál, Török Bertalan.

Br. Bánffy Kázmír alispán havi jelentését s a gyulafehérvári fogház vizsgálatát terjesztette be.

Dr. Lengyel György főjegyző Major Viktor volt monorai helyettes jegyző és Lukács József abrudbányai pénztárnok elleni vizsgálat iratait adta elő.

Nagy Pál jegyző nősülési engedélyügyeket, Czirner Ákos, Horváth József és dr. Müller Géza jegyzők felebbezéseket, gyógyköltségügyeket adtak elő.

Dr. Jeney Elek árvászeki elnök jelentése szerint a gyám- és gondnoksági ügyek vitele rüdes.

Dr. Dobozy Vilmos főorvos jelentése szerint áprilisban az egészségügyi állapot elég kedvező volt. Született 817, meghalt 530 egyen. Roncsoló toroklob, vörheny, kanyaró, hökhurut sok helyt volt, megbetegedett 145, meghalt 7 egyen, ápolás alatt 47 maradt. A megyei kórházban 148 beteg közül meghalt 3, a hó végén maradt 64 beteg.

Róka József pénzügyigazgató jelentése szerint április havában egyenesadóban befolyt 42.245 kor., a f. évben 314.972 kor. 38 fillér, tartozás 2.794.221 kor. 88 fillér. Ezen kívül 27 ügyet adott elő, melyek közül legfontosabb volt a felelősség kimondása 133 község előjárói ellen.

Nehéz János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a balázsfalvi gör. kath. tanítóképezdét és több iskolát látogatott meg. Az állami iskolákban jó rend van. Valamennyi elemi iskola minden tanterme el fog láttatni Magyarország czimerével, ezenkívül az állami és államsegélyes felekezeti iskolák megkapják a nemzeti himnusz szövegét és hangjegyeit. Az új törvényekkel járó intézkedések nagyon sok munkát adnak a tanfelügyelőségnek. Előterjesztést tett az o. szilvási, székási, farkastelki és szászpataki, kiskerekéri gör. kath., illetőleg gör. kel. iskoláknál tapasztalt rendellenességek ügyében, továbbá a m.-igeni r. kath. és a pojánai gör. kel. tanítók államsegélye iránt.

Albert Iván kir. épít. hiv. főnök jelenti, hogy az állami közutak megfelelő karban voltak. A déva—abrudbányainak a Vulkán bérc alatt lévő hágójának kiépítése iránt felvételi munkák végeztek. Az 1909. évi költségvetés elkészült. A törvényhatósági utak is meglehetősen karban vannak. Új építkezésekre tervek készültek.

Dániel L. kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes.

Székely K. áll. állatorvos jelentése szerint az állategészségügy rendes.

Az új „Szózat”.

A régi Szózat helyébe, melyet csak Vörösmarti Mihály írt, írok én nektek új Szózatot, kedvelt híveim. Az elavult régi Szózat mind csak azt hajtogatja, hogy legyetek hívek a hazához. Én meg azt mondom nektek, hogy én több vagyok hazánál, elvél, mert én Nagyenyed város díszje és büszkesége vagyok; tehát legyetek hívek én hozzám. Ámbár nem fogadtatok szót nekem, mikor egy jó kortesemet a várossal akartam megjutalmaztatni, de én, bár nagyon haragudtam rátok és ki akartalak csapni benneteket az iskolámból, most az egyszer még megbocsájtok nektek, mint jó atya az eltévelyedett gyermekeinek. Most csak egy kissé megszádlak és letérdeltetek benneteket. Legyetek jék, fogadjatok szót atyátoknak s igerjétek meg nekem, hogy nyugdíjaztatásom után megválasztotok valaminek. Mert ez ám a fő, nem pedig a vezényszó és a vámtérlet. Most még elnézem hibátokat s megengedem, hogy a kezemet megcsókoljátok, lapuukat és kocsmáikat fenntartsátok, munkatársainkat egy-egy nemzeti kölcsönrel vagy váltó-zsiróval kisegítsétek, a pártkörü díjakat pontosan fizessétek és e mellett imádot hazánk függetlenségéről is almozhattok, de csak az én vezérletem alatt. Jertek keblemre fiaim, hadd csókolom az én ajkaim mézét a ti engedelmes gyermeki homloktokra.

Anyanélök.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi miniszter dr. Deseffly Aladárt a XI. fizetési osztályba fürdőorvossá nevezte ki és szolgálatára a vizaknai kincstári sógyógyfürdőhöz osztotta be.

— **Szegedi Géza** tanárhelyettes, társadalmi életünk közkedveltségű tagja, fényes eredménnyel vett részt f. hó 10-én Budapesten a főiskolák bajnoki viadalában. Ő nyerte meg 1907—8-ik évi bajnokságot 176 ctm. ugrással. A fővárosi lapok kiváló elismeréssel írnak róla, ki csak egy hajszálnyival ütötte le a 182 ctm. A legmelegebben gratulálunk és követendő példát állítjuk ifjuságunk elé e sokoldalú derék barátunkat.

— **A rendőrség államosítása.** Évek óta hangoztatjuk ezt a vidéki városok közigazgatására nézve nagyfontosságú eszmét. Most az országházban is elhangzott egy okos szó ennek a fontos ügynek az érdekében. Halász Lajos képviselő vetette fel és gróf Andrássy Gyula belügyminiszter gratulált hozzá. Mi is őszinte elismeréssel fogunk gratulálni annak az államférfiúnak, ki ezt a feladatot legalább egyenlő fontosságúnak tartja az új puskák és ágyuk kipróbálására szánt milliókkal.

— **Kiáradt a Maros.** A gyakori esözések következtében megindult hóolvadás a Marost olyannyira megduzzasztotta, hogy kiáradt és Szászrégen vidékét elöntötte. Sáromberke községénél az erős ár egy 50 méteres hidat elragadott. A közigazgatási hatóság intézkedésére a 64. gyalogezred egy százada, az államépítészeti hivatal, valamint csendőrség szállt ki a színhelyre. Az ár egész éjjel nőtt, míg reggel felé kissé apadt. A lakosság közt nagy volt a félelem. Maros-szentannán több ház összeomlott és két ember

a romok alatt a vízbe fulladt. Egy ismeretlen egyén hulláját az ár Sárpataknál vetette partra. Városunk határában is több helyt kilepett a Maros medréből. A tutajosok csak nagy veszedelmek közt tudtak a csombordi hid alatt átkelni, melynek különben is hibája, hogy a víz irányára nem áll megfelelően.

— **Tanítók gyűlése.** A gyulafehérvári, szászsebesi, szászvárosi, medgyesi s több közeli ág. ev. hitv. iskolák tanítói városunkban az itteni ág. hitv. iskolában tartották járási gyűlésüket f. hó 13-án. Meghallgatták a tanítást, megtekintették városunk nevezetességeit s innen Marosujvárra mentek a sóbánya megtekintésére.

— **Javitják a malomárkot** a gőzfürdő melletti patakgyáttól a középső malomig. Ennek a munkának csak örvendünk, mert bizony a malomárok bedőlő partjaival nagyon elhanyagolt állapotban volt.

— **Ifjusági czéllövészet.** A Bethlen-kollégium felsőbb osztályos tanulóinak évzáró czéllövészeti ünnepélye e hó 28-án, (áldozó csütörtökön) az érdeklődők jelenlétében, a katonai czéllövő tőren fog megtartani, amikor a legjobb lövők emléktárgyakkal lesznek kitüntetve. Tisztelettel felkérjük e nemes sport iránt lelkesedő közönséget, hogy nélkülözhető emléktárgyait, vagy azok váltásösszegét, jutalmazás czéljára, a kollégium igazgatóságához juttatni sziveskedjék. Az igazgatóság.

— **A nagyenyedi Papíráru gyár** vasárnap, folyó hó 17-én délelőtt 11 órakor tartja meg XI. évi rendes közgyűlését a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében. A gyár izléses, magyar díszítésű zárószámadásban számol be eredményes munkáiról, erősödéséről s mint hazai iparaak a külföldi áruval való sikeres versenyképességéről.

— **A Marosujvári bankok fuziója.** Megirtuk annak idején, hogy a marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár feloszlattja marosujvári fiókját, de egyuttal felemeli a Marosujvári Takarékpénztár alaptőkéjét 100.000 koronáról 250.000 koronára, azzal a czéllal, hogy a leteleplő nemzetiségi pénzüzettel sikeresen felvehessék a harcot. Ez a tranzakció azonban — amint értesülünk — nem sikerült s így marad minden a régi-ben. Az Agrár Takarékpénztár fentartja továbbra is a fiókot s így a Marosujvári Takarékpénztárnak pedig nem lesz nagyobb az alaptőkéje. Nem nagy örömeinkre szolgál így ez a hír. Szivesebben hallottuk volna azt, hogy egy nagy és erős pénzüzetet védi ott a magyarság érdekeit.

— **Császárnóta egy honvédtiszt temetésén.** A löcsei helyőrségből érkezik a legújabb „Götterhalte” botrány híre. Károssy Jenő nyugalmazott honvédezedest katonai pompával temették el Löcsén. A temetésre egy díszszázad vonult ki. A gyászoló közönség megdöbbenésére a katonai zenekar hirtelen a „Götterhaltet” kezdte játszani. Sokan azonnal távoztak a vég-tisztességéről, mások el akarták hallgatni a katonabandát. A városban nagy felháborodással beszélnek a botrányos esetről, melyből az tűnik ki, hogy a közös hadsereg magyarellenes szelleme a honvédséget is inficiálta. És a nemzeti kormány, melyben Kossuth Ferenczel együtt három független miniszter van, és a független többség mit szól mindehhez?

— **Felhívás.** A nagyenyedi református egyház tagjainak tudomására hozzuk, hogy az egyházi Előjáróság elkészítette az Egyh. T. I. t. cz. 19 és 20 §-ai értelmében az 1908 július 1-től — 1909 június 30-ig érvényes

„választói névjegyzék”. — A névjegyzék f. május hó 15-től — 25-ig közszemlére lesz kitéve az egyház várbeli gyülestermében, hol bármely egyháztag megtekintheti és esetleges felszólamlását ezen idő alatt írásban benyújthatja a presbiteriumhoz, mely azt elbíralja, s az illetőket a döntésről értesíteni fogja. A választók névjegyzékébe csak olyan egyháztagek vétetnek fel, a kik egyházi rovatlat tartozásukat 1907 év végéig kifizették, vagy a felszólamlási idő alatt kifizetik. — A ref. egyház Elöljárósága.

— **Lengyel Zoltán nyilatkozata.** Az a kinos és az egész országra kellemetlen per, melyet Polónyi volt igazságügyminiszter folytatott Lengyel Zoltán képviselő ellen, s melyben az esküdtek Lengyelt a rágalmasz alól felmentvén becsületsértésben mondták bűnösnek, úgy látszik meg most sincs befejezve. Polónyi provokáló fellepése után Lengyel Zoltán iszonyu vádakot tesz közzé Polónyi ellen, hajlandónak nyilatkozván ezen vádak bíróság előtti bizonyítására. Ezen vádak közt van leánykereskedés, lopás, gonosztevőkkel való czimboraság, csalás, király körüli kémkedés, bírói állások áruba bocsátása, képviselői és fővárosi b. tagságának vagyonszerzésre való használata stb. E vádakokat addig igéri hangoztatni, míg „az utolsó emberig meg nem győződnek e borzasztóan veszedelmes, fufangos, nagystilű gonosztevőnek minden aljasságáról.”

— **Különös altatószerek.** Az álmatlanságban szenvedő emberek a legkülönösebb eszközökhöz folyamodnak, hogy nyoszolyájukhoz csalogassák az álom tündérét. Neha ezt fölötte furcsa módon érik el. Egy angol orvos olyan betegéről tesz említést, aki nem tudott addig elaludni, amíg a lámpatartót háromszor meg nem fogta. A másik nem tudott aludni, ha nem tette vankosa alá a zsebkendőjét. Az orvos egyik barátja az ágyban rendszeren elolvasta Milton Elveszett paradicsomának első tizenhat versét. Persze már szóról szóra tudta a verseket, de nem használt semmit, ha csak reczitált; el kellett olvasnia valamennyit, hogy aludni tudjon. Egy másik barátja belekepzeli magát alvás előtt a milliomosnak helyzetébe, végrendeletet tesz és vagyonát szétosztja barátai és rokonai közt. Mikor az utolsó krajczárról is rendelkezett, bekészen elszunnyad. Egy londoni omnibusz kocsisa nem tudott maskepen elaludni az ágyban, csak úgy, ha szívtartott a szájába, a jobb kezére keztyűt húzott és a vegallomása nevét háromszor kiáltotta.

— **Most jelent meg** a „Budapesti Ujságírók Almanachja”-nak 1908. évi kötete, az ujságírók özvegyeinek és árváinak Segítőalpjá javára. A kötet tartalma a magyar bohémvilágot mutatja be; az írók, ujságírók, a poéták, a festők, a szobrászok, zenészek, színészek világát; a legkiválóbb írók írták, köztük: Herczeg Ferencz, Mikszáth Kálmán, Molnár Ferencz, Szomaházy István, Eötvös Károly stb. A 600 oldalas, diszes kötetben igen sok rajz, karikatura, s egyéb illusztráció van. A kötet szerkesztője Szerdahelyi Sándor, a „Pesti Napló” szerkesztője. Kiadja a „Budapesti Ujságírók Egyesülete”, melynek ez az egyetlen kiadványa. A könyv igen olcsó: 12 kor. és a legszebb ajándék.

— **Ingyen könyv.** A ki életerejének felvirágzásában örömet leli, olvassa el a most megjelent „Modern villamos gyógmódról” szóló értekezést. Ebben el van mondva, hogy mi okozza az erők gyöngülését és egyéb bajokat, de az is, miképpen lehet a teljes erőt visszazerezni villamosság útján. Ezen 80 oldalas érdekes könyvet lapunkra való hivatkozás mellett ingyen és bérmentve küldi zárt boríték-

ban az „Elektro Vitalizer” orvosi rendelő intézet Budapest, Károly-körút 2. felemelet 50. szám. A villamos gyógyítás, miut ismeretes, a legtökéletesebben az Elektro Vitalizer készülékkel eszközölhető. Ezen szabadalmazott készülék egyenletes villamosságot ad, mely új életet nyújt a szervezetnek és megszünteti a fájdmakat.

Vérszegénység

ellen gyorsan ható szer a SCOTT-féle Emulsió és az ezen betegségből származó kedélytelenséget, csüggedést és gyengeséget is elhárítja. Az a jó hírnév, melyet a SCOTT-féle Emulsió kivívott magának, különösen



vérszegénység eseteiben, azon alapszik, hogy annak elkészítéséhez azokat a legfinomabb szereket használják, melyek pénzért egyáltalában beszerezhetők, s amelyeket sok évi tapasztalat alapján tudtak felismerni, továbbá, hogy ezen alkotrészek a sajátos

SCOTT-féle eljárás

által izletes, könnyen emészthető Emulsióvá dolgoztatnak fel. Ennek eredménye ezen készítmény, melynek tápereje felülmúlhatatlan.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

— **Magyar Otthon.** Tisztelt olvasóink heceses figyelmébe ajánljuk a Budapest, VIII., Fohérezkg Sándor-utca 30 szám alatt levő Magyar Otthon Penziót. Mersékelt árban elegánsan butorozott szobákat lehet ott bérelni s esetleg teljes ellátás is kapható. Csoportos jelentkezőknek megfelelő kedvezmény. Szigoruan családi otthon. 1—

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

MEGHÍVÓ.

A Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság

XI évi rendes közgyűlését

Nagyenyeden a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében 1908. évi május hó 17-én délelőtt 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megalakulása s a jegyzőkönyv hitelesítésére vonatkozó intézkedés.
2. Az igazgatóság jelentése a XI. üzletévről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a mérleg és zárszámadás, valamint az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése tárgyában.
5. A nyereség felosztására vonatkozó határozat.
6. Az alapszabályzat 13., 14., 17. §-ainak megváltoztatására vonatkozó határozat.
7. Egy igazgatósági és három felügyelő-bizottsági tag választása.
8. Indítványok.

Nagyenyed, 1908. május 4.

1—1 **Az igazgatóság.**

TUDOMÁSUL! A részvények 11. számú szelvényei közvetlenül a közgyűlés után, a közgyűlés helyén fognak bevéltatni.

Özv. dr. Ötves Geróné magán zongora iskolája Nagyenyed, Szentkirály-utca 12. szám.

Hat osztályu magán zongora iskolában tananyag, beosztás és módszer tekintetében a budapesti zeneconservatoriumkének megfelelő oktatásban részesitem növendékeimet.

Minden tanév végén nyilvános iskolai hangversenyt tartok az összes növendékek közreműködésével, hogy a közönség személyesen szerezhesen meggyőződést a növendékek előhaladásáról.

Az iskola növendékei a budapesti VIII. kerületi zeneconservatoriumban (az orsz. m. kir. zeneakadémiára előkészítő tanfolyam) minden iskolai évről vizsgát tehetnek, melyről bizonyítványt kapnak.

Havi tandíj 16 korona (Heti 8 tanóra). Magánórák külön megállapodás szerint. Beiratások délután 2—5-ig naponta.

Teljesen modern színvonalon álló magán zongora iskolámat ajánlom szülővárosom kedves közönségének jóindulatu pártfogásába.

Özv. dr. Ötves Geróné
okleveles zongoratanárnő.

96 1—?

Új deszka, lécz és épületta raktár!

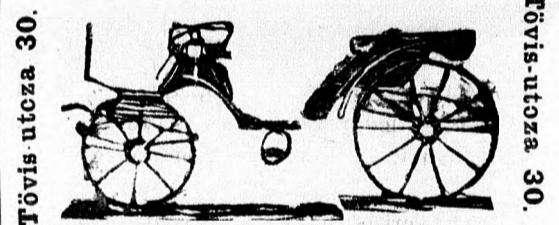
Van szerencsém a tisztelt közönség szives tudomására kozni, hogy Nagyenyeden a Székely Dániel-féle telken, (Tövis-utcai vashíd mellett) deszka, lécz és épületfa raktárt nyitottam.

Tisztelettel
Benyovits Mór.

66 10—10

Gergely János

kocsifényező, kárpitos, fa- és vasbutor-fényező
NAGYENYED.



Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat u. m. kerekcs, kovács, nyerges és fényező munkálatokat a legjutányosabb árak és a legpontosabb kiszolgálás mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását a magyar ipar érdekében kéri

kiváló tisztelettel
Gergely János.
Tövis-utca 30.

97 1—10

A legjobb és a legjobban értesült
magyar ujság

az „EGYETÉRTÉS”

A társadalom minden körében egyformán kedvelik. A magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy óra 2 40 K.

Főszerkesztő:

Dr. Pap Zoltán.

Szépirodalmi főmunkatárs:

Eötvös Károly

Kérjen mutatványszámot.

Jó étvágyat

kap, ha a

KAISER-FÉLE**Fodormenta-Kamarellát**

használja.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

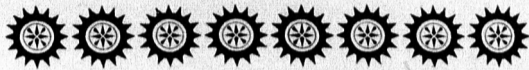
Nélkülözhetetlen emésztési zavaroknál,
étvágytalanság, gyomorfájás stb. esetén.

Frissítő és élesztő hatása.

Doboza 20 és 40 fillér.**Schieszl Károly gyógyszerésznél.**

223

10-10

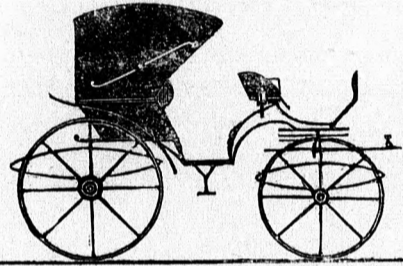


Polanek János

kocsifényező és kárpitos

NAGYENYED.

Tövis-utca 6. sz.



Tövis-utca 6. sz.

Az igen tisztelt közönségnek szives tudomására hozom, hogy **üzlethelyiséget** illetve **műhelyemet** a Tövis-u 31. sz. házból áthelyeztem az **uj vashíd mellé a**

Tövis-u. 6. sz.

háza, és kérem az eddig belém helyezett bizalmukkal a jövőben is megtisztelni kegyeskedjenek.

Elvállalok minden a kocsigyártás szakmájába vágó u. m. kovács, kerékgyártó, nyerges és fényező munkálatoakat, valamint butorkárpitozást is a lehető legolcsóbb árak mellett.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítom. Kérem becses partfogásukat és vagyok **kiváló tisztelettel**

81 3-12

Polanek János.

Sz. 2150-1908. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt Todora Amos remetei lakos végrehajtónak Gruja Makavéj lui Gligor remetei lakos végrehajtást szenvedő elleni ügyében, a kérelem következtében a végrehajtási árverés 48 kor. 10 fill. tőke s jár. kielégítése végett az 1881. LX. t.-cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében, a gyulafehérvári kir. törvényszék területén és a nagyenyedi kir. bíróság kerületében levő a remetei 18 [sz. tjkvben A + 1.-6, 8-10 és 13 r. sz. 37, 1277, 16606, 16783, 17124, 17247, 17287, 17288, 17420, 17487, 17440, 17470, 17525, 17530 hr. sz. fekvőkből végrehajtást szenvedőt illető 2/3-ad rész jutalékára 895 kor., továbbá a remetei 968 sz. tjkvben

A + 1 r. sz. 17471, 17477 hr. sz. fekvőkből végrehajtást szenvedőt illető 2/3-ad rész jutalékára 107 kor., összesen 1002 koronában megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

A fennebb megjelölt ingatlanok az 1908. június hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Remete községházánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénz-

ben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénzt csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.

Nagyenyeden, 1908. évi április 2-án.

98 1-1

Weiner,
kir. bírós.

NAGYENYED VÁROS KÖZÖNSÉGE

150 39-52

GŐZ, KÁD ÉS KŐ (MEDENCZE) FÜRDŐJE

Vasút-utca 4.

Vasút-utca 4.

Gőzfürdő.

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat és vasárnap reggel 6 órától délután 2-ig, csütörtökön reggel 6-tól d. u. 6-ig.

Nőknek: kedden és pénteken reggel 6 órától esti 6 óráig.

Árak:

Felnőtteknek . . . 1.20 kor.
Tanulóknak . . . 1.- kor.
Szülővel fürdő 12 éven aluli gyermekek után fejenként 50 fillér fizetendő.

Kádfürdő.

Fürdőidő:

Az év mindenik szakában, a hét minden napján (hótfő kivételével) nők és férfiak reggeli 6 órától esti 6 óráig fürödhetnek.

Árak:

Az	1	2	3	4	5	6
számu kádakban						
Felnőtteknek	1.20 k.	2.-				
Tanulóknak	1.- k.	K.				
Szülőjükkal együtt fürdő gyermeknek	50 f.					

*) Ezen díjért a szülőn kívül még három (12 évesnél kisebb) gyermek is fürödhetik.

Kő (medencze) fürdő

Fürdőidő:

Férfiaknak: szerda, szombat, vasárnap reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön délután 2 órától esti 6 óráig.

Nőknek: Kedden és pénteken reggel 6 órától este 6 óráig és csütörtökön reggel 6 órától délután 2 óráig.

Árak:

Mindenkinek, mindennap 25 fillér.

Modern és kényelmes berendezésű gőzkamra; tükör- és hűtő-medenczék; fényes berendezésű pihenő; massage, tyukszemvágó és fodrász; emelt és súlyezett porcellán-kádak; hideg és meleg, felső- és alsóvezetésű útó- és permetező-zuhanyok. A fürdő a város központján minden időjárás mellett gyalog is könnyen megközelíthető.

Gőz- vagy kádfürdőre előre megváltott 30 drb jegy ára 36 kor. helyett, 30 kor.

**Üzletem
teljes felosztása miatt
az egész
áruraktár
berendezéssel
együtt eladó
s az üzlethelyiség azonnal
kiadó.**

Értekezhetni:

Berkovics Béla üzletében.**Weinberger Miksa,**

Főtér, Várépület 8.

Márer és Weiszberger
fakereskedők
NAGYENYED és TÖVIS.

Van szerencsénk a helybeli és vidéki nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy

NAGYENYEDEN

őzv. Garda Józsefné-féle telken a Szentkirály-utcában, közel a vasuti állomáshoz egy új

épületfa-kereskedést
nyitottunk.

Raktáron tartunk a legnagyobb választékban épületfa, deszka, lécz, stukator-nádat és dupla átfedő francia fedélcserépet, melyből csak 15 drb szükségeltetik egy □ méterbe.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

56 15-24

fakereskedők.



Hegyi János
műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem teiszókat kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok

Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálók Becses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

89-104

FISCHER és TÁRSAI
faiskolák és szőlőoltvány telepek

391 39-104

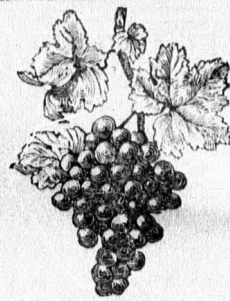


Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

hanem legjobb minőségű fajtisza



szőlőoltványokat

is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.



<p>Nagyenyedi Kisagító Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetek részvényeire.</p>	<p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p>
<p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés dízzel.</p>	<p>Idégen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p>
<p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számíttol le.</p>	<p>Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>



Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságú

Portland- és Román-Cement

nagyban. és kicsinyben olcsó áron kapható:

Klemm Pálnál Nagyenyed Szentkirály-utca 128. sz.